ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/០៦០៦/០១៣

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សម្ពហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២១ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងបរិស្ថាន
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរបស់ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រម ឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលរួមក្នុងអនុសញ្ញាស្តុកខូម ស្តីពីសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៦ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ៤ នីតិកាលទី ៣ និងដែលព្រឹទ្ធសភាពុំមានលទ្ធភាព ពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់លើអត្ថបទច្បាប់នេះបានទាន់ពេលវេលាស្របតាមមាត្រា ១១៣ថ្មីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ :

ច្បាប់
ស្តីពី
ការអនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចូលរួមក្នុងអនុសញ្ញាស្តុកខូមស្តីពីសារធាតុ បំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ

មាត្រា ១.-

អនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចូលរួមក្នុងអនុសញ្ញាស្តុកខូមស្តីពីសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ដែលធ្វើនៅទីក្រុងស្តុកខូម ប្រទេសស៊ុយអែត នាថ្ងៃទី ២២ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០១ ហើយដែលមានអត្ថបទទាំងស្រុងភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា ២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធីដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី ១៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៦

នស/រកម.០៦០៦/០១៧ ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ

សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

ហត្ថលេខា

ម៉ុក ម៉ារ៉េត

លេខ: ៤៦០ ច.ល

ដើម្បីចម្លងចែក

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០០៦

អគ្គលេខាធិការរងរាជរដ្ឋាភិបាល

ឃុន ជិនកេន

សេចក្តីបកប្រែមិនផ្លូវការ

អនុសញ្ញា ស្តុកខូម ស្តីពី សារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ

ភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ

– ទទួលស្គាល់ថា សារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ គឺមានលក្ខណៈពុល (toxic) មិនងាយបំបែកធាតុ (persistant) និងមានភាពកំណើនបរិមាណក្នុងភាវៈរស់ (មនុស្សឬសត្វ) (bioaccumulate) ហើយត្រូវបានសាយភាយតាមរយៈខ្យល់ ទឹក និងពពួកសត្វបំលាស់ទីឆ្លងកាត់ពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយ និងបានធ្លាក់កកជុំឆ្ងាយពីប្រភពបញ្ចេញ ដែលនៅទីនោះពួកវាបានប្រមូលផ្តុំនៅក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីក្នុងទឹក និងលើគោក ។

– យល់ដឹងពីបញ្ហាសុខភាពសាធារណៈ ជាពិសេសនៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដែលជាលទ្ធផលពីការទទួលរងនូវសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ជាពិសេសការប៉ះពាល់ទៅលើស្ត្រី ហើយតាមរយៈពួកគេនឹងបន្តទៅអ្នកជំនាន់ក្រោយ ។

– ទទួលស្គាល់ថាអេកូឡូស៊ីនៅតំបន់អាក់ទិក និងសហគមន៍ជនជាតិដែលរស់នៅទីនោះ គឺស្ថិតនៅក្នុងសភាពគ្រោះថ្នាក់ ដោយសារតែភាពកំណើនបរិមាណពេលចំលងពីភាវៈរស់មួយទៅភាវៈរស់មួយ នៃសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ និងទទួលស្គាល់ថាការពុលនៃចំណីអាហាររបស់ពួកគេ គឺជាបញ្ហាសុខភាពសាធារណៈ។

– មានស្មារតីយល់ដឹងពីសេចក្តីត្រូវការ ដើម្បីជាវិធានការរួមលើបញ្ហាសារធាតុសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ។

– យកចិត្តទុកដាក់លើសេចក្តីសំរេចលេខ ១៩ / ១៣គ ចុះថ្ងៃទី៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៧ របស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអង្គការកម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ (UNEP Council) ដើម្បីផ្តួចផ្តើមជាវិធានការអន្តរជាតិសំរាប់ការពារសុខភាពមនុស្សនិងបរិស្ថាន តាមរយៈការកាត់បន្ថយឬលុបបំបាត់ចោលការសាយភាយ និងការបញ្ចេញចោលសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ។

– ចងចាំនូវបទបញ្ញត្តិផ្សេងៗ នៃអនុសញ្ញាបរិស្ថានអន្តរជាតិនានាដែលពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេស អនុសញ្ញារ៉ូតើដាម (Rotterdam Convention) ស្តីពី គោលការណ៍កិច្ចព្រមព្រៀងជូនដំណឹងជាមុនសំរាប់សារធាតុគីមីប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ និងថ្នាំពុលកសិកម្មមួយចំនួននៅក្នុងពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងអនុសញ្ញាបាសែល (Basel) ស្តីពី ការត្រួតពិនិត្យចលនាឆ្លងដែននៃសំណល់ប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់និងការបោះបង់ចោល ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងកិច្ចព្រមព្រៀងថ្នាក់តំបន់ដែលបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃមាត្រា ១១ នៃអនុសញ្ញានេះ ។

– ចងចាំផងដែរនូវបទបញ្ញត្តិផ្សេងៗ នៃសេចក្តីប្រកាសនៅទីក្រុងរីយ៉ូ (Rio) ស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍និងបរិស្ថាន ព្រមទាំងរបៀបវារៈ ២១ (Agenda 21) ។

– ទទួលស្គាល់ថា ការប្រុងប្រយ័ត្នជាមុនជាចំនុចយកចិត្តទុកដាក់របស់ភាគីទាំងអស់ ដែលនឹងចែងក្នុងអនុសញ្ញានេះ។

- ទទួលស្គាល់ថា អនុសញ្ញានេះនិងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិនានានៅក្នុងវិស័យពាណិជ្ជកម្មនិងបរិស្ថាន គឺមានការគាំទ្រគ្នាទៅវិញទៅមក ។

- អះអាងជាថ្មីថា ដោយអនុលោមតាមធម្មនុញ្ញរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និងគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិ រដ្ឋទាំងអស់មានសិទ្ធិអធិបតេយ្យភាព ដើម្បីធ្វើអាជីវកម្មលើធនធាននានារបស់ពួកគេ ដែលស្របទៅតាមគោលនយោបាយនៃការអភិវឌ្ឍន៍ និងបរិស្ថានរបស់ពួកគេផ្ទាល់ ហើយរដ្ឋទាំងនោះត្រូវមានភាពទទួលខុសត្រូវរៀងៗខ្លួនដើម្បីធានាថា រាល់សកម្មភាពនៅក្នុងយុត្តាធិការរបស់ពួកគេ គឺមិនបង្កឱ្យមានមហន្តរាយបរិស្ថានរបស់រដ្ឋដទៃ ឬដល់តំបន់ដទៃដែលហួសពីការកំណត់នៃយុត្តាធិការរបស់ពួកគេ ។

- យកចិត្តទុកដាក់ពីកាលៈទេសៈ និងតំរូវការចាំបាច់នានារបស់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ជាពិសេសប្រទេសដែលមានការអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច និងប្រទេសដែលសេដ្ឋកិច្ចស្ថិតក្នុងអន្តរកាល លើការយកចិត្តទុកដាក់ពីតំរូវការដើម្បីជួយពង្រឹងសមត្ថភាពជាតិរបស់ពួកគេសំរាប់ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី តាមរយៈការផ្ទេរនូវបច្ចេកវិទ្យា ការផ្តល់ជំនួយថវិកា និងបច្ចេកទេស ព្រមទាំងការបង្កើននូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងចំណោមភាគីជាសមាជិក ។

- យកចិត្តទុកដាក់ពីកម្មវិធីជាសកម្មភាពសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព នៃរដ្ឋកំពុងអភិវឌ្ឍន៍នៅតាមកោះតូចៗ ដូចដែលបានអនុម័តនៅបាបាដូស (Barbados) នាថ្ងៃទី ៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៤ ។

- កំណត់ពីសមត្ថភាពដោយឡែកនៃប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ និងកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ក៏ដូចជាសមត្ថភាពរួម ប៉ុន្តែការទទួលខុសត្រូវផ្សេងៗគ្នារបស់រដ្ឋនិមួយៗ ដូចដែលបានចែងនៅក្នុងគោលការណ៍ទី ៧ នៃសេចក្តីប្រកាសក្រុងរីយ៉ូ ស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍និងបរិស្ថាន ។

- ទទួលស្គាល់នូវសារៈសំខាន់នៃការចូលរួមវិភាគទានពីស្ថាប័នឯកជននិងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ដែលអាចធ្វើឱ្យសំរេចបានការកាត់បន្ថយ ឬការលុបបំបាត់ការសាយភាយ និងការបញ្ចេញចោលសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ។

- គូសបញ្ជាក់ពីភាពសំខាន់នៃអ្នកផលិតសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ក្នុងការទទួលខុសត្រូវកាត់បន្ថយហេតុប៉ះពាល់អាក្រក់ដែលបង្កដោយផលិតផលរបស់ពួកគេ និងក្នុងការទទួលខុសត្រូវផ្តល់ពត៌មាននានាដល់អ្នកប្រើប្រាស់ រដ្ឋាភិបាល និងសាធារណៈជនអំពីភាពប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់របស់សារធាតុគីមីទាំងនោះ ។

- មានស្មារតីយល់ដឹងពីសេចក្តីតំរូវ ដើម្បីចាត់វិធានការការពារឥទ្ធិពលអាក្រក់បង្កឡើងដោយសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុនៅរាល់ដំណាក់កាលនៃវដ្តរបស់វា ។

- អះអាងបញ្ជាក់ជាថ្មីថា នូវគោលការណ៍ទី ១៦ នៃសេចក្តីប្រកាសនៅទីក្រុងរីយ៉ូ ស្តីពី ការអភិវឌ្ឍន៍និងបរិស្ថាន ដែលចែងថា អាជ្ញាធរជាតិត្រូវខិតខំដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវភាពរួមនៃតំលៃបរិស្ថាន និងការប្រើប្រាស់បរិធានសេដ្ឋកិច្ច ដោយយកចិត្តទុកដាក់លើដំណោះស្រាយគោលការណ៍អ្នកបំពុលត្រូវទទួលខុសត្រូវលើតំលៃនៃការបំពុល ដែលទាក់ទងទៅនឹងផលប្រយោជន៍សាធារណៈ និងមិនធ្វើឱ្យមានការរំខានដល់ការធ្វើវិនិយោគទុននិងការធ្វើជំនួញអន្តរជាតិ ។

- ខិតខំជំរុញភាគីដែលមិនទាន់មានប្រព័ន្ធវាយតំលៃ និងបទបញ្ញត្តិសំរាប់សារធាតុគីមីឧស្សាហកម្ម និងថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត ដើម្បីរៀបចំនូវប្រព័ន្ធទាំងនោះ ។

- ទទួលស្គាល់នូវភាពសំខាន់នៃការបង្កើតនិងការប្រើប្រាស់ជំរើសថ្មីនៃសារធាតុគីមី ដំណើរការផលិតកម្មដែលធ្វើឱ្យមានសុវត្ថិភាពបរិស្ថាន ។

- កំណត់កិច្ចការពារសុខភាពសាធារណៈ និងកិច្ចការពារបរិស្ថានឱ្យចៀសផុតពីផលប៉ះពាល់ជាគ្រោះថ្នាក់ដែលបង្កឡើងដោយសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ។

បានយល់ព្រមដូចតទៅ :

មាត្រា ១ : កម្មវត្ថុ

ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់នូវដំណោះស្រាយក្នុងភាពប្រុងប្រយ័ត្នទុកជាមុន ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងគោលការណ៍ទី ១៥ នៃសេចក្តីប្រកាសនៅទីក្រុងរីយ៉ូ ស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍និងបរិស្ថាន អនុសញ្ញានេះមានគោលបំណង ដើម្បីការពារសុខភាពសាធារណៈនិងបរិស្ថាន ឱ្យចៀសផុតពីឥទ្ធិពលគ្រោះថ្នាក់នៃសារធាតុបំពុលសរីរាង្គមិនងាយបំបែកធាតុ ។

មាត្រា ២ : និយមន័យ

សំរាប់គោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ :

ក- ***ភាគីជាសមាជិក*** គឺសំដៅលើរដ្ឋ ឬអង្គការសេដ្ឋកិច្ចរួមតំបន់ ដែលបានយល់ព្រមទទួលអនុវត្តនូវអនុសញ្ញានេះ នៅពេលដែលអនុសញ្ញានេះកំពុងនៅជាធរមាន ។

ខ- **អង្គការសេដ្ឋកិច្ចរួមតំបន់** គឺសំដៅលើអង្គការ ដែលត្រូវបានបង្កើតដោយរដ្ឋអធិបតេយ្យភាពក្នុងតំបន់ ហើយរដ្ឋជាសមាជិកនៃអង្គការនោះបានផ្ទេរសមត្ថកិច្ច និងសិទ្ធិអំណាចទៅឱ្យអង្គការនោះ និងត្រូវបានទទួលសិទ្ធយ៉ាងពេញលេញដើម្បីចុះហត្ថលេខា ផ្តល់សច្ចានុម័ត ទទួលយកយល់ព្រមឬសុំចូលជាសមាជិកអនុសញ្ញានេះដោយអនុលោមទៅតាមគោលការណ៍ផ្ទៃក្នុងរបស់អង្គការនោះ ។

គ- **ការបោះឆ្នោតនិងវត្តមានរបស់ភាគី** គឺសំដៅលើវត្តមានរបស់ភាគីជាសមាជិក និងការបោះឆ្នោតរបស់ភាគីជាវិជ្ជមាន ឬអវិជ្ជមាន ។

មាត្រា ៣ : វិធានការកាត់បន្ថយឬលុបចំបាត់ការភាយចេញពីការផលិតនិងការប្រើប្រាស់ដោយចេតនា

១- ភាគីនិមួយៗត្រូវ :

ក- ហាមឃាត់ និងចាត់វិធានការចាំបាច់តាមផ្លូវច្បាប់ និងរដ្ឋបាលដើម្បីលុបបំបាត់ :

(i) ការផលិត និងការប្រើប្រាស់របស់គេនូវសារធាតុគីមីដែលមានចែងនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ (ក) ដោយអនុលោមទៅតាមបទបញ្ញត្តិនៃឧបសម្ព័ន្ធនោះ ។